

Przegląd polskich opracowań naukowych

Inwestycje infrastrukturalne i ochrona środowiska w prawie energetycznym,
pod red. Krystiana Ziemskiego, Piotra Lissonia, Wydawnictwo Naukowe
UAM, Poznań 2014, ss. 210, ISBN 978-83-232-2770-0.

Praca zbiorowa pod redakcją dwóch poznańskich prawników, prof. UAM dr. hab. K. Ziemskiego oraz dr. P. Lissonia, stanowi próbę oceny znowelizowanej w 2013 r. ustawy Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz.U. 2012, poz. 1059 ze zm.). W ramach publikacji przedstawiono dziesięć tematycznie powiązanych opracowań, których przedmiotem są zagadnienia z zakresu szeroko rozumianego prawa energetycznego, uwzględniające rozległą nowelizację mającą na celu wdrożenie pakietu dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady.

Pierwsza część monografii, opracowana przez K. Ziemskiego, stanowi wprowadzenie w problematykę nowelizacji ustawy poprzez szczegółowe omówienie wybranych zagadnień. Autor zwrócił uwagę na wiele mankamentów wprowadzonej regulacji. Wielokrotnie zmieniana ustawa Prawo energetyczne pod wpływem dyrektyw unijnych z 2009 r. została po raz kolejny w sposób obszerny znowelizowana, przez co, zdaniem autora, stała się nieczytelna. Zamiast kolejnych zmian sugeruje się stworzenie projektu nowej ustawy. Przykładem nieprawidłowej techniki legislacyjnej stały się również definicje legalne, które mimo wyodrębnionego słowniczka ustawowego zawierającego aż osiemdziesiąt terminów zostały rozsiane także w dalszych przepisach merytorycznych. Kolejną nieprawidłowością zauważoną przez autora było zakwalifikowanie przez ustawodawcę zadań w zakresie przyznawania dodatku energetycznego do zadań zleconych gminy, podczas gdy przyznawanie dodatku mieszkaniowego (przysługującego tej samej grupie osób w identycznym stanie faktycznym) jest uznawane za zadanie własne gminy. W dalszej części zarzucono ustawodawcy niekonsekwencję terminologiczną w posługiwaniu się określeniem „zajęcie stanowiska”, które wprowadziło liczne wątpliwości interpretacyjne. Końcowa ocena dokonanej nowelizacji ustawy Prawo energetyczne jest w większości krytyczna. Projekt został określony jako niedbały pod względem formalnym oraz merytorycznym.

Kolejnym opracowaniem zawartym w monografii jest tekst autorstwa M. Swory i Z. Murasa poruszający kwestie statusu odbiorcy przemysłowego. Szczegółne zainteresowanie autorów zwróciło wyodrębnienie przez ustawodawcę pojęcia odbiorcy przemysłowego i odbiorcy energochłonnego ze względu na kryterium zużycia

energii elektrycznej oraz udział jej kosztu w produkcji właściwym. Szeroko opisano status odbiorcy energochłonnego w prawie unijnym, a także relacje pomiędzy pojęciami odbiorcy energochłonnego i odbiorcy przemysłowego w prawie krajowym. Autorzy dokonali własnej oceny uprzywilejowania przedsiębiorstw energochłonnych.

Opracowanie P. Ciołkowskiego i M. Andruszkiewicza dotyczy problematyki korytarzy przesyłowych. Autorzy skupili uwagę na kwestii ograniczeń możliwości budowy i modernizowania infrastruktury sieciowej z punktu widzenia inwestorów. Jako zagadnienia budzące największą wątpliwość wskazano regulacje dotyczące odszkodowań za służebność przesyłu oraz negocjacje w sprawie wysokości tychże odszkodowań. Sama idea negocjacji została przedstawiona jako niejasna ze względu na cel, jakiemu miałyby służyć.

Następne w kolejności opracowanie autorstwa J. Zimmer-Czekaja przedstawia prawne aspekty wdrażania rynku mocy jako mechanizmu wsparcia dla budowy źródeł wytwarzania w sektorze elektroenergetycznym. Autor podkreślił, że wprowadzenie w Polsce rynku mocy powinno być poprzedzone szczegółową analizą stanu rynku energii elektrycznej wraz z zagwarantowaniem odpowiednich mechanizmów jego funkcjonowania w przepisach prawnych.

W dalszej części monografii znalazły się trzy opracowania dotyczące istotnej problematyki odnawialnych źródeł energii. Zagadnienie przyłączania odnawialnych źródeł energii do sieci elektroenergetycznych poruszył J. Pokrzywniak. Ponadto o systemie wsparcia dla produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii napisał B. Derski. Ostatnim tekstem dotyczącym tej tematyki było kolejne opracowanie autorstwa P. Ciołkowskiego i M. Andruszkiewicza opisujące zagadnienie odnawialnych źródeł energii z punktu widzenia potencjalnych inwestorów.

W dalszej części publikacji, w tekście P. Tatarkiewicza poruszono, na przykładzie rozwiązań prawnych Republiki Federalnej Niemiec, problematykę konkurencji przedsiębiorstw energetycznych starających się o uzyskanie dostępu do gminnych dróg publicznych. Autor skonstatował, że wprowadzenie mechanizmu „konkurencji o sieć” w polskiej rzeczywistości mogłoby być znacznie utrudnione. Wynika to przede wszystkim ze zbyt małej liczby przedsiębiorstw energetycznych na rynku, co w oczywisty sposób nie sprzyja wprowadzeniu mechanizmów konkurencyjnych.

F. Elżanowski i J. Piecha omówili w ciekawy sposób najistotniejsze bariery inwestycyjne dotyczące budowy morskich farm wiatrowych w Polsce. Oprócz bariery kosztowej (średni koszt realizacji budowy morskiej farmy wiatrowej jest ponad dwukrotnie wyższy od kosztu budowy lądowej farmy wiatrowej) autorzy wskazali także na przeszkody o charakterze prawnym i politycznym. Zdaniem autorów pokonanie tych licznych barier inwestycyjnych jest konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Na koniec należy wskazać tekst M. Sokołowskiego wnikliwie opisujący podstawy prawne poprawy efektywności energetycznej w Unii Europejskiej.

Publikacja jest adresowana przede wszystkim do osób zajmujących się naukowo zagadnieniami z zakresu prawa energetycznego. W dalszej kolejności jako adresatów monografii można wskazać praktyków stosujących przepisy znowelizowanej ustawy Prawo energetyczne.